

Per Arnoldis tale i anledning af Danmarks Befrielse

Taler

Per Arnoldi
Kunstner og skaber af
mindestenen ved
Mindelunden, hvorved talen
blev holdt

Dato

4. maj 2018

Sted

Mindeunden i Ryvangen

Omstændigheder

Mindestenen er rejst af Frihedskampens Veteraner d. 4. maj 1990 på 45-årsdagen for Befrielsen. Mindestenens inskription lyder: *'Rejst i mindet om henrettede danske frihedskæmpere 1943 – 1945'*. Mindestenen er placeret her ved udkanten af Ryvangen Naturpark, hvor de første modstandsfolk blev henrettet af tyskerne.

Kære venner,

Da jeg for et par år siden under arbejdet med en erindringsbog, for at kickstarte min hukommelse, begyndte at skrive lister over hvor, hvornår, og hvem, og hvorfor hed en af listerne: ”Tårer i øjnene” og jeg opremsede for bedre at huske, nogle af de citater, film, kunstværker, musikstykker, Churchill- taler og begivenheder der ufrivilligt, men uvægerligt ville bringe tårer i mine øjne. Tårer og følelser man ikke selv kan kontrollere.

Den anden verdenskrig fyldte godt på den liste.

Vera Lynn som synger: When the lights go on again all over the world !

Tårerne springer frem.

Eller når vor helt: Victor Lazlo, i filmen Casablanca byder den desillusionerede

Rick: ”Welcome back to the fight.”

Brillerne må af igen.

Og så videre og så videre.

Listen var uendelig og det kunne undre mig at så meget fra den krig jeg ikke havde klar erindring om , figurerede så prominent og uafrysteligt.

Og aller øverst stod reaktionen på frihedsbudskabets magiske, indledende ordlyd og speakeren Johannes G. Sørensens karakteristiske stemme: ” Her er

London , BBC sender til Danmark... ”, som vi netop, endnu en gang har hørt.

Tårer igen og tårer og klump i halsen!

Også nu!

Jeg kunne selvfølgelig give både opdragelse, barndomshjem, skole og almindelig gammelmands gråd-labilitet skylden.

Men så enkelt er det ikke.

For minder, både de klare og de mere fortonede har det med at fortættes, både på grund af al den tid vi selv har levet med dem og i dem, men så sandelig også under tryk fra de begivenheder som nu og her i vores omverden stadig forekommer mig mere og mere truende.

Og nu vi taler om fortættede minder står vi igen, her til aften, på et af de , i min optik, mest mindefortættede steder i Danmark.

I aften er i aften og Fjerde maj får fuld skrue, men jeg vil vove den påstand, at man også en hverdag, hvor man tit kan være eneste gæst herude, allerede ved opstigningen af den med årene stadig længere trappe, går ind i et fortættet og minde- og meningsfyldt univers.

For her er både helt stille og så mange fortællinger.

Jeg behøver ikke opremse henrettelsespladsens rystende afstøbninger af pælene, den lange pergolas savnede navne, den lille lund her bag mig, hvos de blotte navne på KZ lejrene åbner afgrunde af ufattelig rædsel, og så, centralt omkring Aksel Poulsens milde monument, de faldne modstandsfolks tavse og talende grave.

At vi så, d. 29 august 2017 føjede endnu et mindesmærke for de ca. 2000 faldne krigssejlere til,

bidrager kun til stedets alvor og de mange minders fortættede fortælling.

Men, men... minderne har en anden funktion.

Det kan godt være vi netop i dag giver os hen i befrielse og fest og fred og ingen fare.

Selvfølgelig gør vi det... den ene gang om året.

Men ligesom fortiden fortoner sig truer den fremtid, vi ikke kan vide noget

om... medmindre disse, dette steds koncentrerede minder samtidig bliver til et værktøj.

Et værktøj, ja!

Et værktøj hvormed vi, lidt mere tillidsfuldt og lidt mindre frygtsomt tør møde i morgen.

Jo stærkere minderne, og måske tårerne, melder sig, og det gør de så sandelig her i dag, jo stærkere melder de sig med en forpligtelse.

VI er forpligtet overfor alle de ofre og alle de døde og alle de savnede, til at tage i morgens, mindre festlige hverdag på os.

Dette sted, denne lund, disse sten må ikke kun blive bærere af den store myte... hvor stærk den for nogen af os end kan synes.

Først når myterne bliver et værktøj, får både gråd og jubel mening.

Et værktøj, rakt os af fortiden som vi kan bruge for fremtiden.

Den hårdt tilkæmpede frihed skal både fejres og fastholdes.

Vi er samlede her i dag, for at mindes den store indsats modstandskampens deltagere, krigssejlerne og de danske våbenfæller, som kæmpede på allieret side, ydede.

Tit med livet som indsats eller med dybe ar på sjælen.

Men vi er her også for med deres indsats i ryggen, og for at hylde det spinkle håb, at ondskaben KAN bekæmpes og besejres.

DE gjorde det, så vi igen og igen, som i dag 73 år efter, som frie mennesker kan samles , til lyden af de magiske linier: ” Her er London ... her er London !

Jeg takker de faldne og jubler med de levende .

Jeg ønsker os alle en fri, fredelig, festlig og forpligtende fjerde Maj.

Tak fordi De lyttede.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden Verdenskrig, Mindetale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/per-arnoldis-4-maj-tale>